

การส่งเสริมและพัฒนาทักษะของเยาวชนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นแกนกลาง

ศุภธิดา อติศรศุภพงษ์ และ ธงชัย อยู่ญาดิวังค์

สำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เชียงราย

Emails: supathida@mfu.ac.th, thongchai@mfu.ac.th

บทคัดย่อ

จังหวัดเชียงรายมีความได้เปรียบในด้านที่ตั้งและศักยภาพในด้านการค้า เป็นเขตเศรษฐกิจ เหนือ-ใต้ เชื่อมโยง ไทย-พม่า-ลาว-จีน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของเยาวชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญ ประเทศไทยมีหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหลายภาษา แต่คนไทยยังไม่สามารถพูดอ่านเขียนภาษาต่างประเทศได้ด้นัก เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเสนอกรอบแนวคิด องค์ประกอบและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน โดยมุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการสร้างและใช้เครือข่ายในพื้นที่ พัฒนารูปแบบและเทคนิคการพัฒนาศักยภาพครู และพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การดำเนินงานเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยการระดมสมองในลักษณะของการมีส่วนร่วมของหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผลที่ได้รับคือ เกิดกระบวนการสร้างและใช้เครือข่ายในพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ได้รูปแบบและเทคนิคการพัฒนาศักยภาพครู และการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเสริมหนุนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในบริบทของพื้นที่

คำสำคัญ— เทคโนโลยีสารสนเทศ; เศรษฐกิจชายแดน; พัฒนาทักษะ; การพัฒนา; เยาวชน

1. บทนำ

จังหวัดเชียงรายมีความได้เปรียบในด้านที่ตั้ง โดยเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญตามแนวเขตเศรษฐกิจ เหนือ-ใต้ เชื่อมโยง ไทย-พม่า-ลาว-จีน และมีศักยภาพพัฒนาเป็นฐานการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวในอนาคตอันใกล้ โดยปัจจุบันมีการขนส่งตามลำน้ำโขงจากเชียงรุ่ง-เชียงแสน และมีการก่อสร้างถนนเชื่อมโยง แม่สาย-ชายแดนจีน และถนนเชียงของ-หลวงน้ำทา ส่งผลให้อำเภอแม่สาย เชียงแสน และเชียงของ เป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญ รวมทั้งอาจจะมีการสร้างนิคมอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่เศรษฐกิจจังหวัดเชียงรายในอนาคต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ

การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของคนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเยาวชนจึงมีความสำคัญยิ่งในการรับมือกับการขยายตัวของเศรษฐกิจในอนาคตอันใกล้ ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาจีน ถือว่าเป็นภาษาต่างประเทศหลักที่สำคัญที่เยาวชนในท้องถิ่นควรเรียนรู้ และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อรองรับการขยายตัวของภาคธุรกิจ ภาคการลงทุน ภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวในเขตภูมิภาคนี้ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในเขตพื้นที่ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพ ก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชนต่อไป

แม้ว่าประเทศไทยมีหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหลายภาษา และมีสถาบันสอนภาษาอยู่จำนวนมากก็ตาม แต่คนไทยยังไม่สามารถพูดอ่านเขียนภาษาต่างประเทศได้ด้นัก เนื่องจาก การเรียนภาษาต่างประเทศที่มีคุณภาพมักจะกระจุกตัวในเมือง มีครูสอนภาษาต่างประเทศไม่เพียงพอและขาดคุณภาพ ประกอบกับผู้เรียนไม่ได้มีการฝึกปฏิบัติหรือต้องใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวันเท่าที่ควร ดังนั้นผู้เรียนไทยจำนวนมากจึงไม่สามารถพูด อ่าน ภาษาต่างประเทศได้อย่างมีคุณภาพ

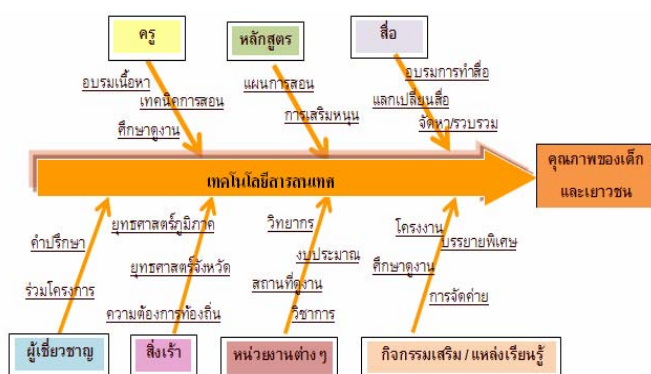
นอกจากภาษาต่างประเทศแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในยุคของข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทในแทบทุกกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ทั้งในกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปเสริมหนุน พัฒนาสื่อ สร้างความสนใจและทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ ได้ และกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ที่สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสาร การค้า การท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น รวมถึงการประกอบอาชีพได้ อย่างไรก็ตาม เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่กลับรู้จักเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงแค่อินเตอร์เน็ตและเกมส์ และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างแท้จริง

ปัญหาดังกล่าวถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการศึกษาไทย ดังนั้นในการแก้ไขปัญหานี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องขับเคลื่อนกลไกต่างๆ เพื่อแก้ปัญหานี้ให้มีประสิทธิภาพแนวคิดของ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

แนวคิดของทฤษฎี Backward Design ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionist) [1] แนวคิดระบบและรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนและเครือข่ายการเรียนรู้การศึกษาตลอดชีวิต [2-5] ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาจีน และเทคโนโลยีสารสนเทศ ของเยาวชนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจรวมทั้งการท่องเที่ยวในอำเภอแม่สาย เชียงแสน เชียงของ และเทิง โดยมุ่งเน้นให้เกิดการหนุนเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน จากการแข่งขันการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในพื้นที่

2. กรอบแนวคิด

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว เสนอกรอบแนวคิดของโครงการ ตามภาพที่ 1 ซึ่งอธิบายถึงองค์ประกอบและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน ซึ่งได้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ โดยรวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และศักยภาพของปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจและวางแผนโครงการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการสร้างและใช้เครือข่ายในพื้นที่ พัฒนารูปแบบและเทคนิคการพัฒนาศักยภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

ภาพที่ 1 องค์ประกอบและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน

ครู พัฒนาเทคนิคการ มีการใช้ประโยชน์จากบริบทของพื้นที่ เพื่อสร้างกิจกรรมเสริมหนุนการเรียนรู้และการสร้างจิตสำนึกรักถิ่นที่อยู่ของตนเอง

หลักสูตร พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรเสริมหนุนที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

สื่อ พัฒนาทักษะในด้านการทำสื่อการเรียนการสอนของครูในพื้นที่ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เกิดประโยชน์ พัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อเสริมทักษะของการเรียนภาษาอังกฤษและภาษาจีน

ผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพที่สำคัญ มาร่วมโครงการวิจัย และร่วมพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

สิ่งเรา โครงการวิจัยเกิดขึ้นจากปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่มุ่งพัฒนาเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต งานวิจัยนี้สอดคล้องกับแผนการพัฒนายุทธศาสตร์ของจังหวัดและยุทธศาสตร์ภูมิภาค มีผลทำให้เกิดความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่

หน่วยงานต่างๆ หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จะมีบทบาทในการช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา และกิจกรรมเสริมหนุนการเรียนรู้ของเด็กของเยาวชนในพื้นที่ ทั้งในด้านการฝึกงาน การศึกษาดูงาน และความรู้ต่างๆ

กิจกรรมเสริมและแหล่งเรียนรู้ มีการพัฒนากิจกรรมเสริมสำหรับเยาวชนในพื้นที่ และมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้บริบทพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย

เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นแกนกลางในการบริหารจัดการ เป็นเครื่องมือในการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ แหล่งเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเชื่อมโยงความรู้สู่การพัฒนา

3. แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการ

โครงการนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) และการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

3.1 สมมติฐานการวิจัย

- 3.1.1 นักเรียนและครูที่เข้าร่วมโครงการจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาจีนเพิ่มขึ้น
- 3.1.2 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของภาษาอังกฤษและภาษาจีนดีขึ้น
- 3.1.3 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น สามารถสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ/หรือนำไปใช้ประกอบอาชีพได้
- 3.1.4 โครงการจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ภาครัฐ และเอกชน

3.2 พื้นที่การศึกษา

โรงเรียนและชุมชนในอำเภอแม่สาย เชียงแสน เชียงของ และเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ โรงเรียนวัดถ้ำลาววิทยาคม โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม โรงเรียนเชียงของวิทยาคม โรงเรียนบุญเรืองวิทยาคม และ โรงเรียนเทิงวิทยาคม

3.3 กลุ่มเป้าหมาย

- 3.3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายที่สนใจเข้าร่วมโครงการของโรงเรียนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

3.3.2 คณะครูภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ของโรงเรียนในพื้นที่ที่
ทำการศึกษา

3.3.3 ชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษ ผู้ประกอบการ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3.4 รูปแบบการดำเนินงาน

การดำเนินงานของโครงการนี้จะอยู่ในรูปแบบการวิจัยเชิง
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาและ
เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาศัยการระดมสมองในลักษณะ
ของการมีส่วนร่วมของหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนักวิจัยหลักจะทำหน้าที่
เป็นผู้เอื้ออำนวย ผู้ประสานงานและวิทยากร ร่วมกับนักวิจัยชุมชน เช่น ครู
ครูคืนแบบ ปรากฏท้องถิ่น ศึกษาพิเศษ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดังนั้น การวิจัยจะมีลักษณะเป็นพหุภาคี โดยเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ
ปัญหาร่วมกัน ซึ่งก็คือการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและ
เทคโนโลยีสารสนเทศของเด็กและเยาวชน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่
จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น รวมถึงการทำงานรวมกลุ่มกันเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและ
สร้างแนวทางในการแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่องยั่งยืน

การดำเนินการอาจแบ่งได้เป็นสามส่วนหลักคือ การพัฒนา
หลักสูตรและ โมดูลเสริมทักษะ การใช้งานหลักสูตรและ โมดูลที่พัฒนาขึ้น
และการติดตามการประเมินผล ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรจะอาศัยครูคืนแบบ
ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงปรากฏท้องถิ่นในการกำหนดแนวทาง การใช้งาน
หลักสูตรจะมีการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ใน
รูปแบบต่างๆ ทั้งสื่อการสอนและวิธีการสอน รวมถึงจัดให้มีการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูใน โรงเรียนต่างๆ และการติดตามและประเมินผล
จะกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.5 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้จะใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลหลายวิธีการ ทั้ง
ในส่วนของการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น การสร้างและพัฒนาหลักสูตรการ
เรียนการสอนในชั้นเรียนและหลักสูตรเสริมหนุน รวมถึงการประเมินผล
โครงการ โดยมีรูปแบบการเก็บข้อมูลคือ

3.5.1 การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เช่น ข้อมูลใน
พื้นที่ที่ทำการศึกษา ข้อมูลของโรงเรียน นักเรียน ผลการศึกษา โครงการ
ต่างๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

3.5.2 การสัมภาษณ์ จะเน้นการสัมภาษณ์แบบหยั่งลึกและเน้น
จุด (Depth and focus group interviews) โดยใช้ทั้งแบบสอบถาม แบบ
ประเมินผล และการสัมภาษณ์รายบุคคลและรายกลุ่ม

3.5.3 การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต โดยคณะทำงานจะเข้าไปมี
ส่วนร่วมและสังเกตในทุกกิจกรรม

3.5.4 การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ
กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน รวมถึงเพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่
เกี่ยวข้อง

4. ผลการศึกษา

งานวิจัยนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย โดยมีระยะเวลา 2 ปี
ปัจจุบันได้ดำเนินการระยะที่ 1 (6เดือนแรก) ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1 กระบวนการสร้างและใช้เครือข่ายในพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการ เรียนรู้

พบว่าปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายให้เกิด
ประโยชน์สูงสุดคือ

1. การคัดเลือกสมาชิกเครือข่ายที่สอดคล้องกับภารกิจในแต่ละพื้นที่
2. การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่เครือข่ายจะ
ได้รับ และศักยภาพที่เครือข่ายมีอยู่อย่างชัดเจน
3. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กับสมาชิกเครือข่าย
4. มีผู้ประสานงานเครือข่ายที่เข้มแข็งและเหมาะสม
5. การสื่อสารภายในเครือข่ายที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ การสื่อสารทั้ง
ด้านนักวิจัยต่อเครือข่ายหรือระหว่างเครือข่ายกับเครือข่าย มีการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย
6. บทบาทความร่วมมือและกิจกรรมในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เครือข่าย
เห็นบทบาทที่ชัดเจนในการช่วยกันขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย เห็นความสำเร็จ
ของโครงการจากการขับเคลื่อนร่วมกัน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้คือการ
บูรณาการไปในการกิจของโรงเรียน และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น
7. การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีนโยบายที่สอดคล้องกับเป้าหมาย
ของเครือข่าย ผู้บริหารมีทั้งระดับ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ด้วย และในส่วนของผู้อำนวยการโรงเรียน

4.2 รูปแบบ/เทคนิคการพัฒนาศักยภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

งานวิจัยมุ่งเน้นหากระบวนการที่ใหม่และเหมาะสมในการ
พัฒนาครูให้เข้มแข็ง คือ การพัฒนาทักษะในด้านการผลิตสื่อการสอนโดย
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรมเสริมหนุน
การเรียนรู้ของเยาวชนโดยใช้บริบทพื้นที่ และใช้ประโยชน์จากแหล่ง
เรียนรู้ โดยมีเป้าหมายใช้บริบทพัฒนาในมิติของทักษะอาชีพและทักษะ
ชีวิต โดยงานวิจัยระยะแรกมี 2 กิจกรรมดังนี้

4.2.1 การพัฒนาทักษะในด้านการผลิตสื่อการสอน โดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ

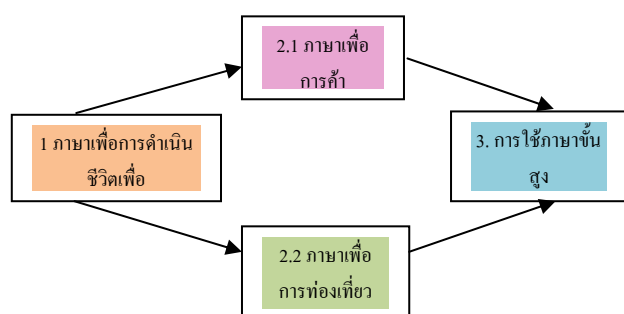
จากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการสืบค้นข้อมูลบน
เครือข่ายออนไลน์ และการผลิตสื่อสำหรับใช้ในการเรียนการสอน ผลการ
จัดอบรมพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดอบรมคอมพิวเตอร์
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.58$ และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจ
ด้านหลักสูตรกิจกรรมและเนื้อหา พบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจมีระดับ
มากที่สุด คือ การบรรดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ความเหมาะสมของ
กิจกรรมและเนื้อหาในการอบรม สามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้
ประโยชน์ในการทำงาน

4.2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเสริมหนุนการเรียนรู้

ของเด็กและเยาวชนในบริบทของพื้นที่

ได้จัดให้มีการประชุมระดมสมองประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนท้องถิ่น ครูต้นแบบ ผู้แทนจาก สพฐ. ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้แทนจากส่วนราชการ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษและภาษาจีน ผู้บริหารมหาวิทยาลัย สถาบันขงจื้อ ศูนย์วัฒนธรรมและภาษาจีนสิรินธร โดยที่ประชุมเห็นชอบแนวคิดและกระบวนการของการพัฒนาเยาวชนในบริบทของพื้นที่

โดยในระยะที่ 1 กิจกรรมการจัดค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีนให้กับเยาวชนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งเนื้อหาและกิจกรรมในค่ายพัฒนาทักษะฯ เป็นการทดสอบกระบวนการพัฒนาเยาวชนตามบริบทของพื้นที่ ประกอบด้วยหลักสูตรเสริมหนุน การใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ประชาชนท้องถิ่น เครือข่ายจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ จัดทำค่ายพัฒนาทักษะ 3 ระดับ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาเพื่ออาชีพและการดำรงชีวิต

ภาพที่ 2 หลักสูตรเสริมหนุนพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

4.3 การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่

ผลการจัดค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีน

ค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีน ระดับ 1

ผลการจัดค่ายภาษาอังกฤษและภาษาจีน ระดับ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่ายภาษาอังกฤษและภาษาจีน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t\text{-test} = -8.424$) ดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.2967 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.67 และพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ-จีนโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.42$ และ $\bar{X} = 4.01$ ตามลำดับ

ค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีน ระดับ 2

ผลการจัดค่ายภาษาอังกฤษและภาษาจีน ระดับ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่ายภาษาอังกฤษและภาษาจีน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t\text{-test} = -13.095$) ดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.4617 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 46.17 และพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อค่ายพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ-จีนโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.12$ และ $\bar{X} = 4.39$ ตามลำดับ

5. สรุปผลการศึกษา

กระบวนการสร้างและใช้เครือข่ายในพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายประกอบด้วยการคัดเลือกเครือข่ายที่เหมาะสม มีกระบวนการในการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนในการสนับสนุน โดยเครือข่ายที่เกิดขึ้นมีส่วนสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชนในบริบทของพื้นที่ ทำให้ครูได้พัฒนาทักษะใหม่เพื่อเสริมหนุนการเรียนรู้ และได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ซึ่งผลการจัดอบรมพัฒนาการผลิตสื่อการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าครูมีความพึงพอใจต่อการอบรม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาสื่อการสอน จากการนำหลักสูตรเสริมหนุนจัดค่ายพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของเยาวชน กิจกรรมนี้ก่อให้เกิดความร่วมมือจากทั้งภาคเอกชน ภาครัฐ ประชาชนท้องถิ่น ครูต้นแบบ สพฐ. มหาวิทยาลัย เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่น มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

6. กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย ที่ให้การสนับสนุนทุนโครงการวิจัย และขอขอบพระคุณ ดร. เจอจันทร์ จงสถิตอยู่ ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] ทศนา แคมมณี.ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, 2553.
- [2] ประเวศ วะสี. “การระดมสรรพกำลังเพื่อการเรียนรู้”. วารสารการศึกษาแห่งชาติ ,2536. หน้า 24-27.
- [3] ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการสร้างตำรา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- [4] วิชัย ดันศิริ. “เครือข่ายการเรียนรู้การศึกษาตลอดชีวิต”. วารสารการศึกษาแห่งชาติ , 2536. หน้า 13-14.
- [5] อนุก นาคบุตร. “ระบบและรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ในชนบท”. วารสารการศึกษาแห่งชาติ , 2536. หน้า 38-51.